

Робоча група з обміну інформацією
(IEWG)

Травень 2023 року

**ВИКОРИСТАННЯ ВІДКРИТИХ ДЖЕРЕЛ
В ОПЕРАЦІЙНОМУ ТА СТРАТЕГІЧНОМУ
АНАЛІЗІ ПФР**

Публічне резюме

ЗМІСТ

Загальна інформація/Короткий огляд	2
1.0 Вступ	3
2.0 Поточна ситуація	3
2.1 Кількість ПФР, які використовують OSINT	4
2.2 Мета використання OSINT в оперативному та стратегічному аналізі.....	4
2.2.1 Мета використання в операційному аналізі	4
2.2.2 Мета використання в стратегічному аналізі.....	5
2.3 Типи розвідки з відкритих джерел для оперативного та стратегічного аналізу	5
2.3.1 Національна OSINT	5
2.3.2 Міжнародна OSINT	6
2.4 Надійні джерела OSINT, які використовується ПФР	6
2.5 Використання OSINT в соціальних мережах для оперативного та стратегічного аналізу.....	7
2.6 Методи та стратегії, що використовуються для забезпечення надійності OSINT	7
2.7. Наявність спеціальних OSINT-команд і розробка інструментів OSINT	8
2.8. Проблеми використання OSINT і шляхи розвитку.....	9
2.9. Типи OSINT недоліків/проблем, з якими стикаються ПФР	9
3.0 Висновки та рекомендації.....	10
3.1 Висновки.....	10
3.2 Рекомендації.....	10

Загальна інформація/Короткий огляд

Робоча група з обміну інформацією (IEWG) Егмонтської групи (EG) ініціювала проєкт «Використання розвідданих з відкритих джерел для оперативного та стратегічного аналізу підрозділів фінансової розвідки (ПФР)», щоб оцінити ступінь впливу розвідки з відкритих джерел (OSINT) на оперативний і стратегічний аналіз. Проєкт також мав на меті виявити найкращі практики, за допомогою яких ПФР визначають надійні джерела даних, і розробити список джерел інформації, які найчастіше використовуються. Було прийнято підхід змішаних методів, а також були використані якісні та кількісні запитальники з відповідями від шістдесяти одного (61) ПФР. Для аналізу якісних та кількісних даних було використано тематичний та описовий статистичний аналіз відповідно.

Зокрема, дев'яносто два (92) % учасників дослідження підтвердили використання OSINT для оперативних і стратегічних цілей. В оперативних цілях OSINT використовується в основному для отримання допоміжної інформації про суб'єктів розвідувального аналізу та їхні операції. OSINT також використовується для ідентифікації мереж суб'єктів, профілювання суб'єктів, виявлення несприятливої інформації про суб'єктів, відстеження активів і виступає як тригер для нових справ. Для стратегічного аналізу OSINT в основному визначає тенденції та типології відмивання коштів/фінансування тероризму (ВК/ФТ). Вона також використовується для визначення факторів, що впливають на ефективність режимів протидії відмиванню коштів/фінансуванню тероризму (ПВК/ФТ). Зв'язок між використанням OSINT і фінансової розвідки (FININT) під час аналізу було розділено на три (3) підходи:

1. **OSINT після FININT:** Це найпоширеніший підхід до поєднання даних OSINT і FININT. Завдяки цьому підходу ПФР звертаються до джерел OSINT для підтримки, підтвердження, подальшого розвитку та/або перевірки інформації з аналізу FININT.
2. **OSINT до FININT:** У цьому підході OSINT використовується для створення повідомлень про підозрілі операції (STR), які ведуть до FININT для подальшого аналізу.
3. **OSINT під час FININT:** За такого підходу OSINT використовується під час FININT, і обидва джерела інформації переплітаються.

Незважаючи на те, що більшість ПФР вважали OSINT корисним для формування розвідувальних даних, було помічено деякі проблеми, які включають труднощі з перевіркою джерела та надійності інформації, відсутність необхідної технології, вартість підписки, юрисдикційні/міжюрисдикційні заборони та блокування інтернету, заборона ПФР на доступ до конкретного інтернет-контенту, проблеми з анонімністю шукачів OSINT (попередження витоку інформації про інтерес ПФР), норми щодо захисту даних/закони про безпеку даних та перевантаження інформацією.

У своїх відповідях різні країни-члени запропонували можливі шляхи вирішення цих проблем, зокрема, створення групи підтримки OSINT, яка забезпечуватиме безпечний пошук інформації на платформах з відкритими даними (особливо соціальних медіа), надійність джерел і даних OSINT, а також забезпечуватиме ефективне управління, аналіз та використання даних OSINT.

Це найпоширеніші відповіді країн-членів, які не вказали рівень, на якому це рішення може бути використано.

Використання OSINT для оперативного та стратегічного аналізу показало багато позитивних переваг за результатами опитування, наданого ПФР. Що стосується використання OSINT для оперативного та стратегічного аналізу, ПФР вказали, що OSINT сприяє різноманітним сферам і є дуже важливим. Серед них – розробка типологій, можливість виявлення закономірностей на макрорівні, можливість виявлення загроз і тенденцій, пов'язаних з відмиванням коштів та фінансуванням тероризму, зв'язки між фізичними та/або юридичними особами, які неможливо ідентифікувати в повідомленні про підозрілу операцію (STR), але які пов'язані з іншою діяльністю, зокрема, позитивною/негативною інформацією про фізичних чи юридичних осіб.

1.0 Вступ

Запитальник складався з п'яти (5) розділів із варіантами множинного вибору, що дозволяло команді проекту генерувати дані, які легко аналізувати, надавати взаємовиключні варіанти та текст для вільного введення. Ці розділи включають:

1. Використання OSINT для оперативного та стратегічного аналізу
2. Види OSINT, що використовуються ПФР
3. Розробка ПФР баз даних, рішень та інструментів для OSINT
4. Недоліки та проблеми використання OSINT в оперативному та стратегічному аналізі
5. Приклади справ/типології щодо використання OSINT в оперативному та стратегічному аналізі

2.0 Поточна ситуація

У цьому розділі наведено огляд використання OSINT у ПФР на основі даних, наданих ПФР-учасниками. Висновки в розділі класифіковано та пояснено таким чином:

- Кількість ПФР, які використовують OSINT
- Як використовується OSINT
- Як поєднуються OSINT і FININT
- Види використаних OSINT
- Методи визначення надійності OSINT
- Наявність спеціальних OSINT-команд і розробка OSINT-інструментів

2.1 Кількість ПФР, які використовують OSINT

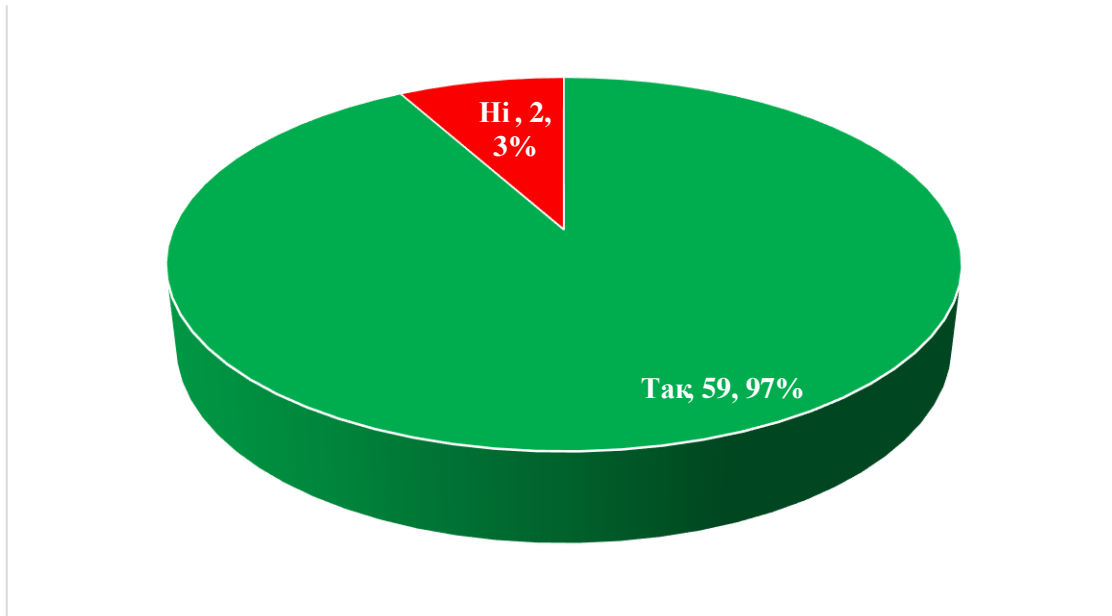

Рисунок 1: Відповіді щодо використання OSINT для оперативного та стратегічного аналізу

2.2 Мета використання OSINT в оперативному та стратегічному аналізі

Ґрунтуючись на відповідях ПФР-учасників, виникли деякі теми, які пояснюють, чому OSINT використовується в оперативному та стратегічному аналізі. Вони обговорюються в наступних підрозділах.

2.2.1 Мета використання в операційному аналізі

- **Для отримання будь-якої доступної інформації про суб'єктів, яка підтримуватиме поточний аналіз фінансової розвідки:** це основна причина використання OSINT ПФР-учасниками в оперативному аналізі. Використання OSINT для збору інформації тут не є конкретним/цільовим – ПФР збирають якомога більше OSINT-даних, щоб допомогти в їх аналізі.
- **Для ідентифікації мереж суб'єктів:** це ще одне поширене використання OSINT. Тут вона використовується для визначення раніше невідомих зв'язків суб'єктів, можливих бенефіціарів та їх діяльності.
- **Для створення профілю суб'єктів:** OSINT також використовується для з'ясування природи та характеристик суб'єктів, які становлять інтерес, та їх діяльності.
- **Для виявлення несприятливої інформації про суб'єктів:** ПФР використовують OSINT для пошуку та збору несприятливої інформації про суб'єктів, які становлять інтерес,.
- **Для відстеження активів:** OSINT можна використовувати для виявлення фінансової діяльності та відстеження активів, включаючи нерухомість, предмети розкоші тощо.
- **Як тригер для нових справ ПФР:** дані OSINT ініціювали нові справи ПФР незалежно, а не лише як допоміжне джерело інформації для поточних справ.

2.2.2 Мета використання в стратегічному аналізі

- **Для визначення тенденцій та типологій ВК/ФТ:** більшість ПФР-учасників повідомили про використання OSINT у стратегічному аналізі для визначення загроз ВК/ФТ, суттєвості та контексту, а також для відповідного моделювання належних засобів пом'якшення та контролю.
- **Для визначення факторів, які впливають на ефективність режимів ПВК/ФТ:** ПФР повідомили, що OSINT використовується в стратегічному аналізі для вивчення політики ПВК/ФТ інших країн та визначення факторів, які впливають на їх ефективність.

2.3 Типи розвідки з відкритих джерел для оперативного та стратегічного аналізу

У цьому розділі представлено типи OSINT, які використовуються ПФР-учасниками. Вони поділяються на національні та міжнародні OSINT. Національна OSINT стосується відкритих джерел інформації в межах юрисдикції ПФР, тоді як міжнародна OSINT стосується джерел інформації за межами юрисдикції ПФР.

2.3.1 Національна OSINT

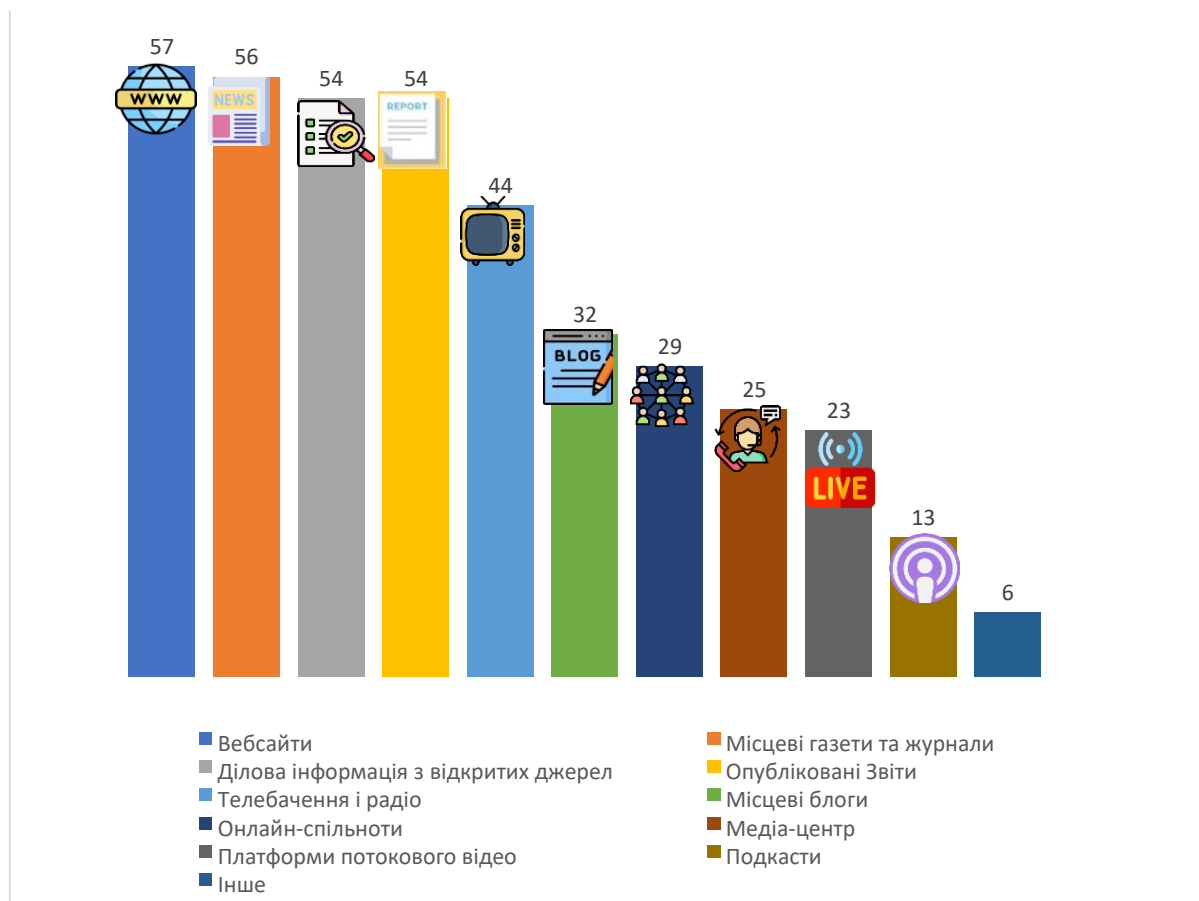

Рисунок 2: Національна розвідка з відкритих джерел

На Рисунок 2 видно, що веб-сайти є найпопулярнішим типом OSINT, який використовується для аналізу серед ПФР (це становить 93% ПФР-респондентів). Це свідчить про те, що більшість

використовує вітчизняні вебсайти для отримання розвідданих. Інші національні джерела OSINT серед першої п'ятірки (5) включають місцеві газети та журнали, опубліковані зовнішні звіти, ділову інформацію з відкритих джерел, а також телебачення та радіо, які були вибрані принаймні 70% ПФР-респондентів. В останній п'ятірці (5) знаходяться подкасти, медіа-центри, онлайн-спільноти, платформи потокового відео та місцеві блоги.

2.3.2 Міжнародна OSINT

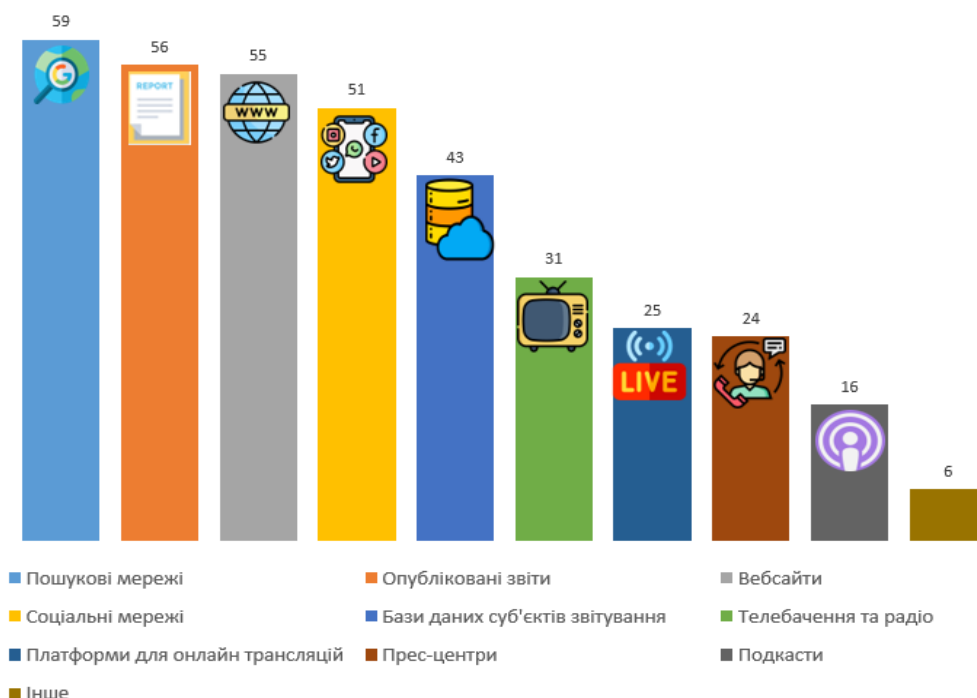

Рисунок 3: Міжнародна розвідка з відкритих джерел

Як показано на **Рисунку 3**, п'ятдесят дев'ять (59) ПФР (що становлять 97% ПФР-респондентів) повідомили про використання пошукових мереж для OSINT, що робить його найпопулярнішим інструментом OSINT, який використовують ПФР. Пошукові мережі популярні в усьому світі як серед аналітиків розвідувальних служб, так і серед аналітиків, які не є співробітниками розвідки. Інші міжнародні типи OSINT у першій п'ятірці (5) включають опубліковані звіти, вебсайти, соціальні мережі та бази даних суб'єктів звітування. З іншого боку, в останню четвірку (4) з кінця включено подкасти, медіа-центри, платформи для онлайн трансляцій, а також телебачення та радіо.

2.4 Надійні джерела OSINT, яке використовується ПФР

ПФР-учасники надали посилання на надійні OSINT-платформи, які використовуються для створення розвідувальних звітів. П'ятдесят вісім (58) ПФР надали численні вебсайти та сторінки, на які вони покладаються як на джерела OSINT. Найчастіше згадувані серед відповідей наведені нижче.

- **Пошукові мережі**
- **Соціальні медіа**
- **Загальнодоступні бази даних суб'єктів звітування**
- **Вебсайти інших ПФР**
- **Місцеві та іноземні офіційні вебсторінки**
- **Вебсайти віртуальних активів**

2.5 Використання OSINT в соціальних мережах для оперативного та стратегічного аналізу

Це дослідження спеціально вивчало використання ПФР соціальних мереж як джерела OSINT. Соціальні мережі було обрано через їхню розповсюдженість і те, що вони є важливим джерелом OSINT. Результати, наведені на **Рисунку 4** нижче, показують, що п'ятдесят (50) ПФР, що становить 82% ПФР-респондентів, використовують OSINT в соціальних мережах для оперативного та стратегічного аналізу, тоді як одинадцять (11) відповіли негативно.

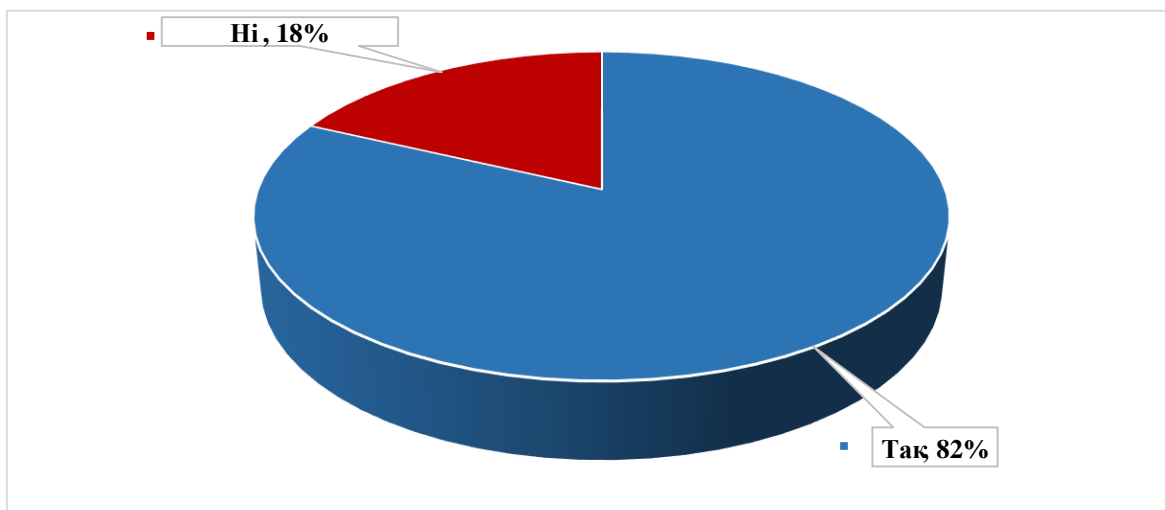

Рисунок 4: Відповіді щодо використання OSINT в соціальних мережах для оперативного та стратегічного аналізу

2.6 Методи та стратегії, що використовуються для забезпечення надійності OSINT

Що стосується надійності OSINT, більшість ПФР надали методи та стратегії, які вони використовують для визначення надійності своєї інформації з відкритих джерел. У цьому розділі представлені підходи ПФР до визначення/забезпечення надійних OSINT-джерел і даних. Вони включають (частково) таке:

- **Довіра до перевірених засобів масової інформації:** це ще один поширений підхід, який застосовують ПФР, використовуючи OSINT-дані лише з авторитетних джерел, таких як сайти новин, офіційні записи чи сторінки, що належать державним органам та міжнародним організаціям тощо.
- **Перехресна перевірка з декількома джерелами:** за допомогою такого підходу ПФР визначають надійність шляхом перехресної перевірки даних OSINT з даними з інших джерел, офіційних чи ні. Цей підхід також може вказувати на залежність від поширення інформації, тобто чим більш поширеною є інформація OSINT, тим вона надійніша.
- **Перевірка надійності джерел інформації:** ПФР також використовують певну форму оцінки надійності, щоб оцінити репутацію своїх OSINT-джерел і достовірність їхньої інформації.
- **Довіра щодо контенту, розміщеного суб'єктом, що становить інтерес, або тісно пов'язаними особами:** за такого підходу ПФР покладаються на інформацію, опубліковану або надану суб'єктом, що становить інтерес, або тісно пов'язаними особами.
- **Суб'єктивне судження:** аналітики повинні визначати надійність OSINT-джерел, даних та інформації, використовуючи судження ПФР.

2.7. Наявність спеціальних OSINT-команд і розробка інструментів OSINT

У цьому розділі наведено результати щодо кількості ПФР із спеціальними командами/департаментами, відповідальними за обробку, управління та аналіз даних OSINT. Деякі (26%) ПФР-учасники зазначили, що вони мають такі підрозділи, тоді як більшість (74%) не мають (**Рисунок 5**).

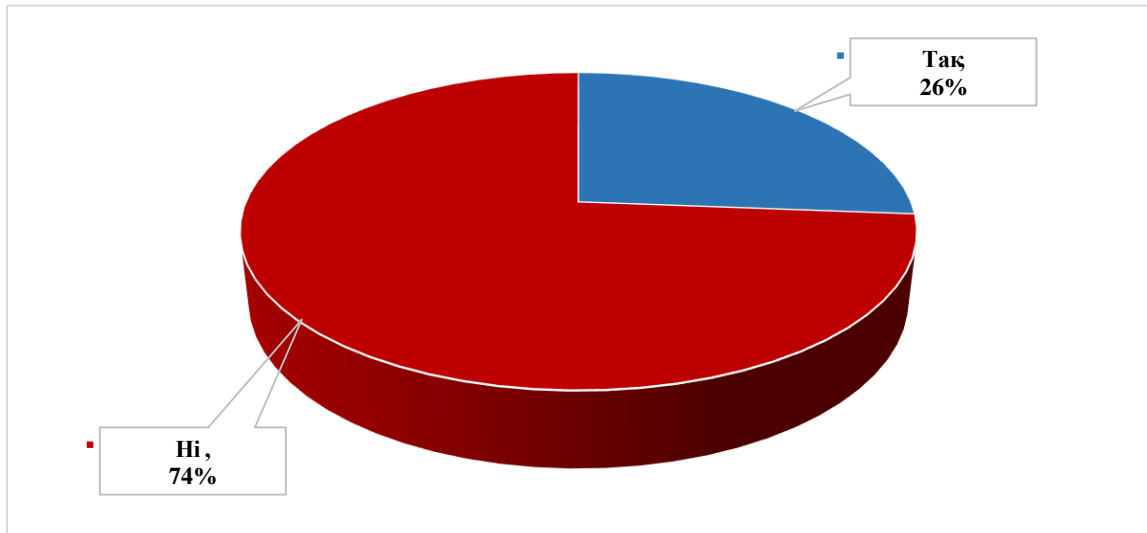

Рисунок 5: Наявність спеціальних OSINT-команд/департаментів

У розділі також представлено висновки щодо баз даних та інструментів OSINT, розроблених і використовуваних ПФР. Більшість (69%) ПФР-респондентів вказали на відсутність бази даних OSINT, доступної для аналітиків у їхніх ПФР. Меншість (31%) вказала інакше (**Рисунок 6**).

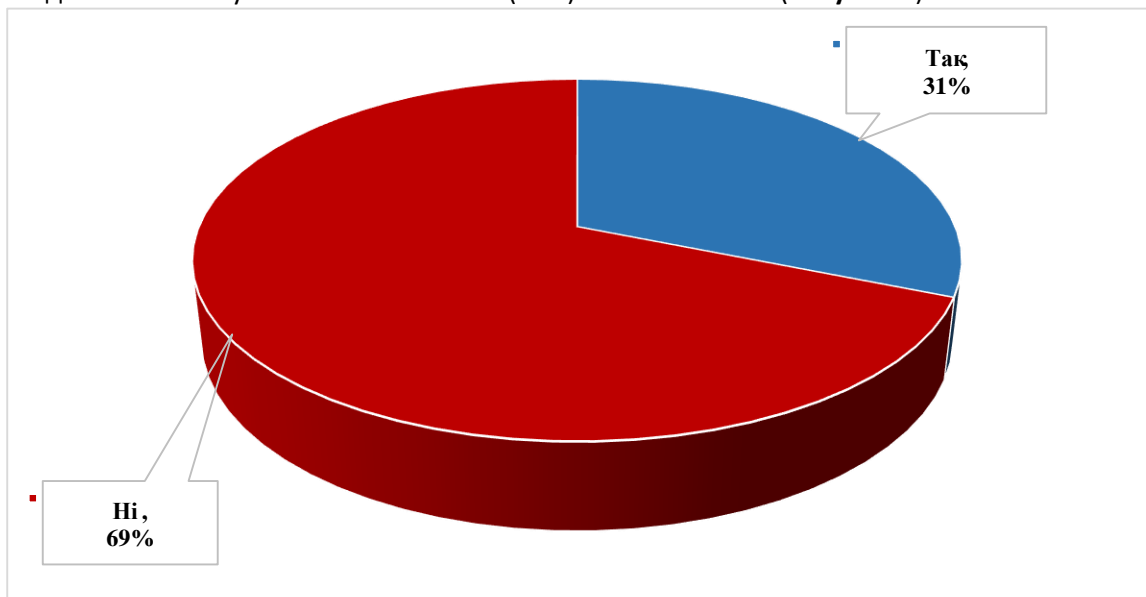

Рисунок 6: Розробка баз даних OSINT, доступних для аналітиків ПФР

На основі відповідей, отриманих від ПФР-учасників, інструменти можна розділити на такі категорії:

- **Репозиторій посилань/URL платформи OSINT:** це найпоширеніший інструмент, який використовують ПФР-учасники. Він надає аналітикам список OSINT-платформ з гіперпосиланнями. Аналітики відвідують ці платформи за необхідності під час аналізу
- **Рішення для моніторингу OSINT-платформ:** це рішення допомагає ПФР контролювати вміст OSINT-платформ. Про його використання повідомив один ПФР.
- **Екстрактор вмісту платформи OSINT:** це рішення витягує/вилучає вміст з OSINT-платформ.
- **База даних негативних повідомлень у ЗМІ:** це рішення збирає та зберігає негативні повідомлення у ЗМІ.
- **Архів даних OSINT:** у них зберігаються проаналізовані OSINT-дані та інформація, на основі яких складаються розвідувальні звіти.
- **Підписка на платформи OSINT:** деякі ПФР повідомили, що використовують платформи та інструменти OSINT, які вони купують або передплачують.

2.8. Проблеми використання OSINT і шляхи розвитку

У цьому розділі ПФР надають інформацію про недоліки/проблеми, з якими вони стикаються під час використання OSINT, і заходи, які вони вживають, для їх пом'якшення. Інформацію про це було надано в наступних розділах.

2.9. Типи OSINT недоліків/проблем, з якими стикаються ПФР

З наведеної нижче діаграми «потенційне перевантаження інформацією» є **найпоширенішою проблемою** (39%), з якою стикаються ПФР-респонденти, поряд із законами про захист даних (17%) і юридичними перешкодами (13%).

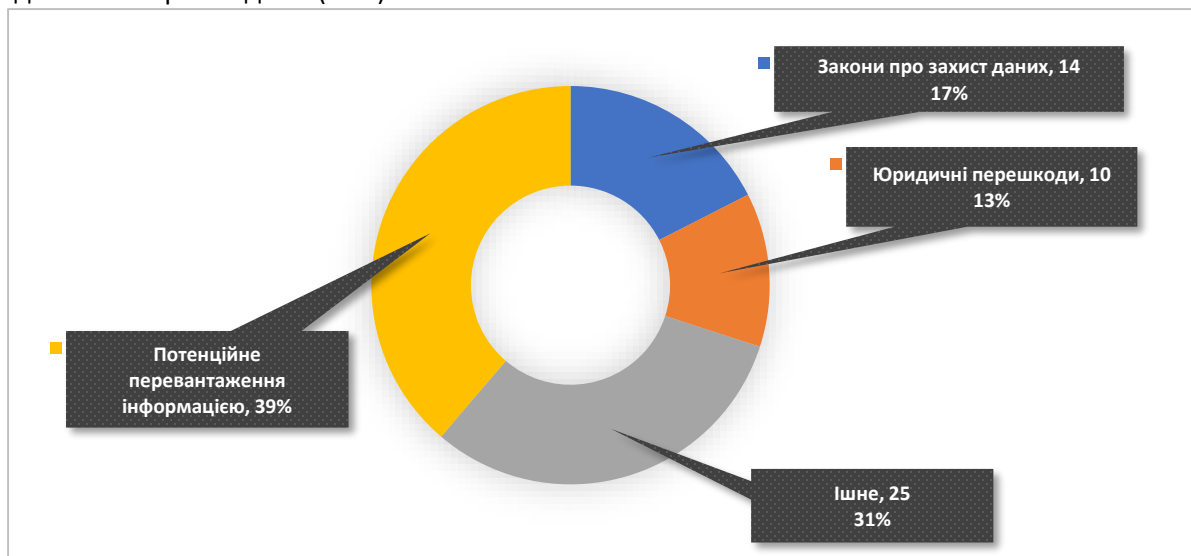

Рисунок 7: Недоліки/проблеми, з якими стикаються ПФР під час використання OSINT

Цікаво, що деякі ПФР зазначили, що вони також стикаються з іншими проблемами, окрім перелічених. Їхні відповіді представлені нижче.

- **Труднощі з перевіркою джерела та достовірності інформації:** це була основна проблема, про яку повідомляли ПФР-учасники.

- **Відсутність необхідної технології:** ПФР також підкреслили проблеми, пов'язані з відсутністю технології для інтеграції інформації з відкритих джерел до існуючих баз даних, полегшення користування та обробки неструктурованих даних OSINT, а також сприяння ефективному поєднанню даних OSINT і FININT.
- **Вартість підписки:** деякі ПФР також вважають проблемним питання витрат на підписку приватних платформ з інформацією з відкритих джерел.
- **Юрисдикційна/міжюрисдикційна інтернет-цензура та блокування:** рішення уряду заборонити громадянам доступ до певних платформ може ускладнити доступ до інформаційних платформ з відкритих джерел. Цьому також може перешкодити заборона іноземного уряду на доступ до певних платформ користувачам з іншої країни у зв'язку із дипломатичними спорами.
- **Спеціальна заборона ПФР на доступ до Інтернет-контенту:** політики доступу та використання Інтернету, які впроваджують ПФР, можуть перешкоджати доступу до джерел даних OSINT.
- **Занепокоєння щодо анонімності шукачів OSINT:** також є занепокоєння щодо збереження анонімності ПФР та їх співробітників під час проведення OSINT на платформах соціальних мереж.

3.0 Висновки та рекомендації

3.1 Висновки

Розвідка з відкритих джерел, отримана з даних та інформації, доступних для широкої громадськості, були визначені як чудовий ресурс для операційного та стратегічного аналізу та формування розвідданих ПФР. Дослідження показало, що воно не обмежується тим, що можна знайти за допомогою Google, хоча так звана «поверхнева мережа» є важливим компонентом.

Використання OSINT для операційного та стратегічного аналізу показало багато позитивних переваг за результатами опитування ПФР-учасників. ПФР вказали, що OSINT сприяє у багатьох сферах і має велике значення. Серед них – розробка типологій, можливість виявлення закономірностей на макрорівні, можливість виявлення загроз і тенденцій, пов'язаних з відмиванням коштів та фінансуванням тероризму, зв'язків між фізичними та/або юридичними особами, які неможливо ідентифікувати в повідомленні про підозрілу операцію (STR), але пов'язані з іншою діяльністю, серед іншого, позитивна/негативна інформація про фізичних чи юридичних осіб. Важливо зазначити, що ПФР вказали, що найбільшими недоліками або проблемами використання OSINT в операційному та стратегічному аналізі є потенційне перевантаження інформацією, закони про захист даних та юридичні перешкоди для використання OSINT.

Проте, незважаючи на те, що OSINT може бути цінним, перевантаження інформацією викликає справжнє занепокоєння. Деякі ПФР використовують різні інструменти та методи (у тому числі застосування IT) для проведення OSINT-ініціатив, які вирішують ці проблеми. Недоліком OSINT, про який ПФР повинні знати, є те, що все, що можуть знайти аналітики ПФР, також може бути знайдено (і використано) особами, які вчиняють предикатні злочини.

3.2 Рекомендації

На цьому етапі було рекомендовано таке:

- ПФР повинні мати чітку стратегію та структуру для використання OSINT для операційного та стратегічного аналізу. ПФР має розвинути свої можливості OSINT та інтегрувати ці дії у свою

внутрішню діяльність, включно з проведенням цільового навчання персоналу ПФР, найчастіше з використанням OSINT.

- Використовуючи OSINT, ПФР повинні приділяти велику увагу декільком факторам, таким як якість інформації, джерело інформації та надійність інформації.
- Коли під час використання OSINT, джерело даних має мінімальні характеристики надійності, що означає, що інформація може відрізнятись за своєю точністю та достовірністю, тому потрібна критична оцінка. Крім того, існують уразливості, пов'язані з використанням OSINT, які необхідно враховувати під час їх використання.
- Перш ніж прийняти рішення про використання OSINT для посилення операційного та стратегічного аналізу, рекомендується врахувати будь-які протипоказання, незручності або проблеми, які можуть існувати в кожній юрисдикції, такі як юридичні перешкоди, законодавство про захист даних тощо.
- По можливості, ПФР заохочується отримувати від своїх національних і міжнародних партнерів (включно з іноземними ПФР) підтвердження/перевірку достовірності та надійності даних OSINT, зібраних у рамках їхнього оперативного та стратегічного аналізу.